

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНЕ МРЕЖЕ ЕПЦГ МИЛАН ВУКАСОВИЋ О ПРЕДНОСТИМА ИЗГРАДЊЕ ДАЛЕКОВОДА ПОДГОРИЦА-ТИРАНА

• Са колегама са Факултета за енергетске иновације у Грацу радим пројекат којим покушавамо да предвидимо будуће цијене у чворовима преносног система и у Црној Гори, каже Вукасовић

Више пара од транзита струје

Оператор преносне мреже и Електропривреда мр **Милан Вукасовић** оцјењује да у Црној Гори имамо добру и стабилну преносну мрежу, која је дио јединственог система бивше СФРЈ.

– Преносна мрежа унутар електроенергетског система Црне Горе у потпуности одговара потребама домаће потрошње – оцијенио је Вукасовић у разговору за „Дан“.

Он наглашава да је на граници са Албанијом са којом немамо добру везу, увијек присутан велики транзит електричне енергије. Указао је да са Албанијом имамо једну интерконекцију 220 киловолта, док је други далековод Подгорица два – Тирана – Елбасан од 400 киловолта у фази конструкције.

– Градњом тог далековода повећала се преносна моћ између двије државе. То ће повећати и дио новчаног фонда који ће црногорски оператор преноса добити од транзита – оцијенио је Вукасовић.

Изградњом далековода, истакао је Вукасовић, примарно ће се растерити далеководи између Бугарске и

Грчке, Благојеваград–Солун и између Македоније и Грчке, Битола–Мелити.

Тржишта електричне енергије, трговина, управљање загушењима у преносној мрежи и примјена компјутерских апликација у енергетици Вукасовићева су главна интересовања.

Он подсјећа да је општи тренд у југоисточној Европи креирање заједничког тржишта електричне енер-

гије, а огроман дио трговине струјом обављаће се и даље билатералним уговорима на дужем временском хоризонту, што оставља могућност да се дан унапријед изврши „фина корекција“.

– То ће бити олакшати размену струје у региону. Тренутно, са колегама са Факултета за енергетске иновације у Грацу, радим пројекат којим покушавамо да предвидимо будуће ције-

Избјегавати Лајпцишку берзу

Лајпцишка берза је најпопуларнија у Европи и за њу су чули сви у Црној Гори, а на њој се обави свега 30 одсто укупне финансијске трговине.

– Кад се тргује на берзи, врши се фино усклађивање, дан унапријед, што значи да снага који купи вишак електричне енергије, јер је претпоставио рецимо да ће зима бити дуга и хладна, а није, умјесто да плаћа пенале, покушава да прода вишак, макар и по нижој цијени – указује Вукасовић.

За Црну Гору је, истиче он, крајња цијена куповне струје са Лајпцишке берзе приликом испоруке у крајњој тачки, значајно, ако не и дупло већа.

– Тако је, прије свега, због уских грла преноса, трошкова транзита преко других система, као и трошкова преноса и дистрибуције унутар Црне Горе – навео је Вукасовић.

Зато је, истиче Вукасовић, најбоље да Црна Гора кулуде струју у региону и то од Украјине која има вишка, Румуније и Бугарске.

– Република Српска такође има вишка електричне енергије, а Србија има промијенљиви тотал – навео је Вукасовић.

не у чворовима преносног система у цијелој југоисточној Европи, а самим тим и у Црној Гори – најавио је Вукасовић.

То ће, како је најавио, бити важан показатељ за будућност електроенергетског сектора региона југоисточне Европе.

– На тај начин се, између осталог, може утврдити где ће бити велика потреба за струјом, као и где ће бити најисплативије градити, на примјер нову хидроелектрану – указао је Вукасовић.

Према његовом мишљењу, проблем за примјену овог принципа чворних цијена у

практи представља законодавство и регулатива у више држава.

– Примјена овог концепта је још у теоријској равни. Тренутно је највише напретка у региону направљено у спајању тржишта Аустрије (берза ЕХАА) и Њемачке (берза ЕЕХ), на којем ради аустријски оператор преноса – рекао је Вукасовић.

Он објашњава да се трговина струјом у југоисточној Европи остварује на билатералном нивоу, између произвођача и снабдевача или чешће преко посредника, односно трговца. Црна Гора, као потписница међудр-

жавног Споразума о формирању енергетске заједнице у југоисточној Европи, од 1. јануара мора омогућити да квалификовани потрошачи могу слободно да бирају снабдевача. Од 2015. године то важи и за домаћинства.

Вукасовић сматра да мали број држава има организовану берзу попут Ондона у Румунији, Борзена у Словенији, „roof“ берзе у Грчкој, Српске берзе „на папиру“ у Србији.

– На организованом берзном нивоу, путем аукције, размјенили се врло мала количина електричне енергије – истиче Вукасовић.

А. СТРУГАР